KAMERKOOR
SineNomine
ALKMAAR

HIER HERDENKEN WE
4 mei 5 mei Amsterdam

Herdenkingsconcert 70 jaar bevrijding

Annelies

Koorwerk gebaseerd op
het dagboek van Anne Frank

James Whitbourn

© ANNE FRANK FONDS Basel

m.m.v. **Marjon Strijk, sopraan**

Anoek Brokaar, viool
Anastasia Feruleva, cello
Ryanne Hofman, klarinet
Frank Oppedijk, piano

onder leiding van **Paul Valk**

zondag 3 mei 2015
(entreeprijs inclusief boekje) aanvang: 15:00 uur

Warmenhuizen
Oude Ursulakerk, Dorpsstraat 93

Tevens bewijs van toegang

maandag 4 mei 2015
(vrijwillige bijdrage excl. boekje) - aanvang: 21:00 uur

Amsterdam
Westerkerk, Prinsengracht 281

Amsterdam € 2,-

Toegangsprijs Warmenhuizen:	€ 15,00
CJP/65+:	€ 13,50
Donateurs:	€ 1,50 korting
Kinderen tot 15 jaar:	gratis

PROGRAMMABOEKJE

VSBfonds,
iedereen doet mee

Dit concert is mede mogelijk gemaakt door:

– VSB-fonds
– ANNE FRANK FONDS, Basel
– Amsterdams 4 en 5 mei comité
– dhr. H.K. Verkoren
– dhr. H. van der Steenstraten
– Onze adverteerders
– Onze donateurs

James Whitbourn (1963)

Annelies

Annelies is een koorwerk voor koor, sopraansolist en instrumenten. Het Engelse libretto is geschreven door Melanie Challenger en bestaat uit fragmenten uit het Dagboek van Anne Frank. De muziek is van James Whitbourn.

1. **Introit - prelude (instrumental)**
2. **The capture foretold**
3. **The plan to go into hiding**
4. **The last night at home and arrival at the Annexe**
5. **Life in hiding**
6. **Courage**
7. **Fear of capture and the second break-in**
8. **Sinfonia (Kyrie)**
9. **The Dream**
10. **Devastation of the outside world**
11. **Passing of time**
12. **The hope of liberation and a spring awakening**
13. **The capture and the concentration camp**
14. **Anne's meditation**

Voor de Nederlandse tekst is gebruik gemaakt van het Nederlandse dagboek van Anne Frank en is als zodanig geen letterlijke vertaling van het libretto.

Toelichting bij het programma

Sine Nomine vindt het een groot voorrecht Annelies te mogen uitvoeren. Behalve in de sfeervolle Oude Ursulakerk in Warmenhuizen zal deze uitvoering ook klinken in de Westerkerk in Amsterdam wat het concert extra bijzonder maakt. Juist omdat Anne Frank van juli 1942 tot augustus 1944 praktisch naast de Westerkerk zat ondergedoken en dagelijks de torenklok kon horen luiden.

Annelies Marie Frank (of Anne Frank zoals we haar beter kennen) schreef, ondergedoken voor het Nazigeweld, haar wereldberoemd geworden dagboek. Met haar scherpe observatievermogen legde ze op ontroerende wijze het leven met familie en kennissen in het Achterhuis vast. Miljoenen mensen zijn sinds WO-II diep onder de indruk geraakt van "Het Achterhuis".

Uit 14 passages van het dagboek van Anne Frank maakte Melanie Challenger een libretto met krachtige teksten die door de Engelse componist James Whitbourn op een aangrijpende manier op muziek gezet zijn. In eerste instantie als oratorium (2005) met groot orkest.

In 2009 was de première van de kamermuziekversie voor sopraansolist, koor, piano, viool, cello en klarinet, vier instrumenten die sterk verbonden zijn met de Joodse cultuur en traditie. Deze kleinere, intiemere versie voert Sine Nomine vandaag uit tijdens het Herdenkingsconcert 2015.

De tekst is gebaseerd op de Engelse vertaling van het dagboek maar ook klinken flarden Nederlands en Duits. De sopraansoliste zingt de fragmenten uit het dagboek, het koor becommentarieert de gebeurtenissen. Whitbourn gebruikt in deze compositie een veelheid aan muzikale 'citaten'. Zo lijkt er een Duits koraal te klinken, gregoriaanse muziek, Klezmer, een liedje van Vera Lynn, een Grieks- of Joods- orthodoxe klaagzang en zoete musical-achtige fragmenten. Kortom: veelzijdige en afwisselende muziek en desondanks één geheel, prachtig aansluitend bij de teksten.

Zoals in het dagboek, horen en voelen we ook in de muziek Anne's blijheid en verdriet, haar angst, geluk en hoop. Het is aangrijpend, zeker omdat we het uiteindelijke lot van Anne kennen.
Door haar dagboek, en door de muziek van Whitbourn, blijft ze tot ons spreken.

"… ik hoor steeds harder de aanrollende donder, die ook ons zal doden, ik voel het leed van miljoenen mensen mee en toch, als ik naar de hemel kijk, denk ik dat alles zich weer ten goede zal wenden... " (15 juli 1944).

Paul Valk, dirigent
Roosmarie van Dijk, voorzitter

Teksten

1. Introit - Prelude

2. The capture foretold

Up above you can hear the breathing,
Eight pounding hearts, footsteps on the stairs,
a rattling on the bookcase.
Suddenly, a couple of bangs.
Doors slammed inside the house.
Bleibst du! Anschlag! (Stay there! Stop!)

(11 April 1944)

Bij ons was de ademhaling van het hele gezin hoorbaar. Acht harten bonkten, stappen op de trap.
Dan gerammel aan de draaikast.
Opeens, een aantal slagen.
Deuren sloegen in het huis.
Stop! Hier blijven!

We are in blue sky,
surrounded by black clouds.
See it, the perfectly round spot?
but the clouds are moving in,
and the ring between danger grows smaller.
We look at the fighting below,
and the peace and beauty above,
but the dark mass of clouds looms before us,
and tries to crush us.
O ring, ring, open wide and let us out!

(8 November 1943)

Ik zie ons alsof wij een stukje blauwe hemel zijn, omringd door zwarte regenwolken.
Het ronde plekje waar wij op staan is nog veilig, maar de wolken rukken steeds dichter op en de ring die ons van het gevaar scheidt, wordt steeds nauwer.
We kijken naar beneden waar de mensen vechten, we kijken naar boven waar het rustig en mooi is maar wij zijn afgesneden door die duistere massa die voor ons staat en ons verpletteren wil.
O ring, ring, word wijder en open je voor ons!

3. The plan to go into hiding

When would we go into hiding?
Where would we hide?
In the city? In the country? In a house? In a shack?

(8 July 1942)

Schuilen,
waar zouden wij gaan schuilen, in de stad, op het land, in een huis, in een hut, wanneer, hoe, waar...?

These questions kept running through my mind.
I started packing my important belongings.
The first thing was my diary.
Memories mean more to me than dresses.

(8 July 1942)

Dat waren vele vragen die ik niet kon stellen en die toch steeds weer terugkwamen.
Margot en ik begonnen het nodigste te pakken.
Het eerste wat ik erin stopte was dit schrift.
Ik geef meer om herinneringen dan om jurken.

Ik zal, hoop ik, aan jou alles kunnen toevertrouwen, zoals ik het nog aan niemand gekund heb, en ik hoop dat je een grote steun voor me zult zijn.

(12 June 1942)

I hope I shall be able to confide in you completely, as I have never been able to do in anyone before, and I hope that you will be a great support and comfort to me.

It seems like years since Sunday morning.
So much has happened,
it's as if the whole world had suddenly turned upside down.

(8 July 1942)

Vanaf zondagmorgen tot nu lijkt een afstand van jaren.
Er is zoveel gebeurd dat het is of de hele wereld zich plotseling omgedraaid heeft.

4. The last night at home and arrival at the Annexe

My last night in my own bed.
A warm rain fell.
The four of us wrapped in layers of clothing,
the stripped beds, the breakfast things on the table.
We closed the door behind us.

(8 July 1942)

De laatste nacht in m'n eigen bed.
Een warme regen stroomde de hele dag door.
We kleedden ons allevier dik aan,
met vele lagen kleding over elkaar.
De afgehaalde bedden, de ontbijtboel op tafel.
Om halfacht sloten we de deur achter ons.

Walking in the pouring rain,
walking down the street,
each of us with a satchel filled to the brim.

(9 July 1942)

Zo liepen we dan in de stromende regen, elk met
een school- en boodschappentas, tot bovenaan toe
volgepropt met de meest verschillende dingen.

We arrived at Prinsengracht,
led through the long passage
and up the wooden staircase
to the Annexe.
The door was shut behind us,
leaving us alone.

Op de Prinsengracht 263 aangekomen,
nam Miep ons gauw mee de lange gang door, de
houten trap op, regelrecht naar boven,
het Achterhuis in.
Ze sloot de deur achter ons
en we waren alleen.

Alone.
Then for the first time,
I found a moment to tell you about it,
to realize what had happened to me
and what was about to happen.

(10 July 1942)

Alleen.
Toen vond ik voor het eerst gelegenheid om je de
gebeurtenissen mede te delen en tegelijkertijd om
me eens goed te realiseren wat er nu eigenlijk met
me gebeurd was en wat er nog gebeuren zou.

We're Jews in chains,
chained to one spot,
without any rights,
a thousand obligations.
We must be brave
and trust in God.

(11 April 1944)

Wij zijn geketende joden,
geketend aan één plek,
zonder rechten,
met duizenden plichten.
We moeten dapper zijn
en op God vertrouwen.

5. Life in hiding

The days here are very quiet.

(1 October 1942)

De dagen worden hier erg stil.

Having to sit still all day
and not say a word,
you can imagine how
hard that is for me.
On ordinary days, we speak in a whisper.
Not being able to talk is worse.

(29 September 1942)

De hele dag stil moeten blijven zitten
en ook niet mogen praten.
Je kunt je niet indenken hoe moeilijk
dat juffrouw Kwek-kwek-kwek gevallen is.
Op gewone dagen moeten we al fluisteren;
helemaal niet spreken is nog tien keer erger.

The silence makes me so nervous,
but the chiming of the Westertoren clock
reassures me at night.

(11 July I942)

De stilte maakt me 's avonds en 's nachts zo
zenuwachtig, maar het geluid van
de Westertorenklok geeft wel wat vertrouwds.

You no doubt want to hear
what I think of life in hiding?

(11 July 1942)

Het zal je wel interesseren om te horen
hoe het me als schuiler bevalt.

The blue sky, the bare chestnut tree,
glistening with dew,
the seagulls, glinting with silver
swooping through the air.
As long as this exists,
this sunshine and this cloudless sky,
how can I be sad?

(23 February 1944)

De blauwe hemel, de kale kastanjeboom aan
wiens takken kleine druppeltjes schitterden,
de meeuwen en de andere vogels die in hun
scheervlucht wel van zilver leken.
Zolang dit bestaat en ik het mag beleven,
deze zonneschijn, die hemel waar geen wolk aan
is, zo lang kan ik niet treurig zijn.

Prospectus and Guide to the Secret Annexe.
A Unique Facility for the Temporary Accommodation of Jews and Other Dispossessed Persons.

Prospectus en Leidraad van het Achterhuis.
Speciale instelling voor het
tijdelijk verblijf van joden
en dergelijke.

Now our Annexe has truly become a secret,
a bookcase has been built in front of the entrance.
It swings upon its hinges
and opens like a door.

Ons Achterhuis is nu een echt geheim,
een boekenkast is voor
de ingang getimmerd.
Die draait aan scharnieren
en gaat open als een deur.

It is Open All Year Round,
Located in Beautiful, Quiet, Wooded Surroundings,
In the Heart of Amsterdam.
Inside it is Necessary to Speak Softly at all times,
Singing is Permissible, only Softly and After Six pm!

(17 November 1942)

Gedurende het hele jaar geopend.
In een mooie, rustige, bosrijke
omgeving
in het hartje van Amsterdam.
Het is vereist te allen tijde zacht te spreken.
Zingen is toegestaan, maar uitsluitend zacht
en na 6 uur 's avonds.

The strangest things happen when you're in hiding.
Try to picture this.
We wash ourselves in a tin tub,
since the curtains are drawn,
we scrub ourselves in the dark,
while one looks out the window
and gazes at the endlessly amusing people.

(29 September 1942)

Schuilers beleven rare dingen!
Stel je voor,
we wassen ons in een wasteiltje
en aangezien de gordijnen dicht zijn,
reinigen we ons in 't donker,
terwijl diegene die niet aan de beurt is,
door een kier van 't gordijn uit 't raam kijkt en
zich over de grappige mensen verbaast.

The children run around in thin shirts
and wooden clogs.
They have no coats, no socks,
no caps and no one to help them.
Gnawing on a carrot to still their hunger,
they walk from their cold houses through cold streets.

(13 January 1943)

De kinderen hier lopen rond in een dun bloesje
met klompen aan de voeten,
geen jas, geen muts,
geen kousen en niemand die hen helpt.
Ze hebben niets in hun buik, maar kauwen op een
peenwortel, lopen van hun koude woning weg
naar de koude straat.

One day this terrible war will be over,
and we'll be people again,
and not just Jews.

(11 April 1944)

Eens zal deze verschrikkelijke oorlog toch wel
aflopen, eens zullen wij toch weer mensen
en niet alleen joden zijn!

6. Courage

If you become part of the suffering,

Wat moet je doen als je wel de ellende beleeft?

you'd be entirely lost.

Dan ben je verloren.

(7 March 1942)

Der Winter ist vergangen.
Ich seh' des Maien Schein;
Ich seh' die Blümlein prangen;
Des ist mein Herz erfreut.
Da singt Frau Nachtigalle
Und manch' Waldvogelein..

German traditional
originally old Dutch song

Die winter is vergangen
Ik zie des meien schijn
Ik zie die bloemkens hangen
Des is mijn hart verblijd
Daar zinget die nachtegale
Also menig woudvogelkein

Tekst naar het handschrift van Weimar, 1537 uit Hoffmann von Fallersleben, Niederländische Volkslieder, 1833

Beauty remains,
even in misfortune.
One who is happy will make others happy,
one who has courage will never
die in misery.

Ik vind dat er nog bij elk verdriet
iets moois overblijft.
En wie gelukkig is, zal anderen gelukkig maken,
wie moed en vertrouwen heeft, zal nooit in de
ellende ondergaan!

(7 March 1944)

Ade, mein' Allerliebste!
Ade, schön's Blümelein!
Ade, schön' Rosenblume;
Es muß geschieden sein!
Das Herz in meinem Leibe
Gehört ja allzeit dein..

German traditional
originally old Dutch song

Adieu, mijn allerliefste
Adieu, schoon bloemken fijn
Adieu, schoon rozebloeme
Daar moet gescheiden zijn!
Dat herte in mijnen lijve
Dat hoort ja altijd dijn...

Tekst naar het handschrift van Weimar, 1537 uit Hoffmann von Fallersleben, Niederländische Volkslieder, 1833

7. Fear of capture and the second break-in

In the evenings,
when it's dark,
lines of good innocent people
and crying children
walk on and on,
ordered by men who bully
and beat them.
No one is spared,
all are marched to their death.

's Avonds in 't donker
lopen vaak die rijen goede,
onschuldige mensen,
met huilende kinderen,
steeds maar lopen,
gecommandeerd door zo'n paar kerels,
geslagen tot ze er haast bij neervallen.
Niemand wordt ontzien,
alles gaat mee in de tocht naar de dood.

(19 November 1942)

Westerbork! Westerbork!

Westerbork! Westerbork!

Night after night,
green and grey vehicles
cruise the streets
and knock on every door.

Avond aan avond tuffen de
groene of grijze militaire auto's langs.
Ze bellen aan elke deur en
vragen of er ook joden wonen.

(19 November 1942)

Westerbork! Westerbork!

Westerbork! Westerbork!

Sshh. I heard a sound from the bookcase,
hammering on the door.
We turned white with fear.
Had he heard something, this stranger?
Open up! Open up!
In my imagination,

Sshh. Ik hoorde een geluid bij de boekenkast en
er werd geklopt aan onze deur.
Wij werden wit.
Zou hij dus toch iets gehoord hebben, die
vreemde man? Doe open! Doe open!
De man had in m'n verbeelding

the man kept growing and growing,
until he became a giant,
the cruelest fascist in the world.

(20 October 1942)

steeds grotere vormen aangenomen.
Op 't laatst leek hij op een reus
en was zo'n fascist als er geen ergere bestaat.

8. Sinfonia (Kyrie)

Kyrie eleison [Lord, have mercy]

(Greek liturgical)

Heer, onferm u over ons

liturgie

Help us. Rescue us from this hell.

(27 November 1943)

Help ons. Red ons uit deze hel.

We must be brave and trust in God.

(11 April 1944)

We moeten dapper zijn en op God vertrouwen.

9. The dream

Last night, just as I was falling asleep,
an old friend appeared before me.
I saw her there,
dressed in rags,
her face thin and worn.
She looked at me with such sadness.
Anne, why have you deserted me?
Help me, help me, rescue me from this hell!

(27 November 1943)

Gisteravond voor het inslapen
kwam opeens Hanneli voor mijn ogen.
Ik zag haar voor mij,
in lompen gekleed
met een vervallen en vermagerd gezicht.
Zij keek mij zo droevig en verwijtend aan:
O Anne, waarom heb je me verlaten?
Help, o help mij, red mij uit deze hel!

To me she is
the suffering of all my friends,
and all the Jews. When I pray for her,
I pray for all those in need.

(6 January 1944)

Voor mij staat zij als symbool van de ellende van
al mijn vrienden en alle joden.
Als ik dus voor haar bid,
bid ik voor alle joden en arme mensen samen.

Merciful God,
comfort her,
remain with her so she won't be alone.

(27 November 1943)

Goede God,
geef haar steun,
opdat ze tenminste niet alleen is.

Dear God,
watch over her and bring her back to us.

(29 December 1943)

O God,
bescherm haar en breng haar naar ons terug.

10. Devastation of the outside world

On Sunday, Amsterdam was bombed.

(19 July 1943)

Zondag is Amsterdam heel zwaar gebombardeerd.

The planes dived and climbed.
The air was abuzz with the drone of engines.

(26 July 1943)

De vliegers doken, stegen, het suisde in de lucht en
het was heel erg griezelig.

The streets are in ruins, countless are
wounded.
In the smouldering ruins, children search
forlornly
for their parents.

(19 July 1943)

Hele straten liggen in puin,
er zijn ontelbare gewonden.
Je hoort van kinderen die verloren
in de smeulende ruïnes
naar hun dode ouders zoeken.

It makes me shiver
to think of the dull, distant drone
of approaching destruction.

(19 July 1943)

Rillingen krijg ik als ik nog aan het doffe,
dreunende gerommel in de verte denk, dat voor
ons een teken van de naderende vernieling was.

I wander from room to room,
climb up and down the stairs
and feel like a songbird,
whose wings have been ripped off
and who keeps hurling itself
against the bars of its dark cage.
"Let me out, where there's fresh air and laughter,"
a voice within me cries.

(29 October 1943)

Ik dwaal van de ene naar de andere kamer,
de trap af en weer op
en heb een gevoel als een zangvogel,
die z'n vleugels hardhandig uitgerukt zijn en die
in een volslagen duisternis tegen de spijlen van
zijn nauwe kooi aan vliegt.
'Naar buiten, lucht en lachen!'
schreeuwt het in me.

11. Passing of time

The years went by.
There's a saying: "Time heals all wounds,"
that's how it was with me.

(7 January 1944)

De jaren gingen voorbij.
Er bestaat een gezegde: 'De tijd heelt alle
wonden.' Zo ging het ook met mij.

Until one day,
I saw my face in the mirror.
It looked so different.
My eyes were clear and deep,
my cheeks were rosy,
my mouth was softer.
I looked happy,
and yet, in my expression, there was
something
so sad.

(7 January 1944)

Ik heb in de spiegel
mijn gezicht gezien
en dat ziet er zo anders uit.
M'n ogen zien zo helder en zo diep,
m'n wangen zijn, wat in weken niet gebeurd is,
roze gekleurd, m'n mond is veel weker,
ik zie er uit of ik gelukkig ben
en toch is er zo iets droevigs in m'n uitdrukking,
m'n glimlach glijdt
meteen van m'n lippen af.

12. The hope of liberation and a spring awakening

This is D-Day,
this is the day.
Fighting will come,
but after this the victory!
Eleven thousand planes,
four thousand boats,
is this the beginning
of the long-awaited liberation?

(6 June 1944)

'This is D-day,' zei om twaalf uur de Engelse radio
en terecht, 'This is the day'!
Stevige gevechten zullen volgen, maar daarna
volgt de victorie!
Elfduizend vliegtuigen,
vierduizend landingsvaartuigen en kleine boten.
Zou dan nu werkelijk
de langverbeide bevrijding naderen?

I walk from one room to another,
breathe through the crack in the window frame,
feel my heart beating as if to say,
"fulfill my longing at last…"
I think spring is inside me,
I feel spring awakening,
I feel it in my entire body and soul.

(12 February 1944)

Ik ben onrustig, loop van de ene naar de andere
kamer, adem door de kier van een dicht raam,
voel m'n hart kloppen alsof het zegt:
'Voldoe toch eindelijk aan m'n verlangen.'
Ik geloof dat ik het voorjaar in me voel,
ik voel het lente-ontwaken,
ik voel het in m'n lichaam en in m'n ziel.

Ich danke dir für all das Gute und Liebe und
Schöne.

(7 March 1944)

Ik dank u voor al het liefdevolle, goede en
mooie.

13. The capture and the concentration camp

On August the 4th 1944,
a car pulled up at Prinsengracht.
Several figures emerged,
armed, and dressed in civilian clothes.
The eight residents of the Annexe
were taken to prison,
and from there, transported to Westerbork,
and onwards to the concentration camps.

(information from contemporary reports)

Op 4 augustus 1944
stopte er een auto op de Prinsengracht.
Enkele personen stapten uit,
gewapend en in burgerkleding.
De acht bewoners van het Achterhuis
werden gevangen genomen,
en daarna op transport gesteld naar Westerbork,
en vandaar uit door naar de concentratiekampen.

(informatie uit toenmalige rapportages)

The atmosphere is stifling,
outside you don't hear a single bird.
A deathly silence hangs in the air.
It clings to me as if it were going to drag me
into the deepest regions of the underworld.

(29 October 1943)

De stemming in huis is drukkend en loodzwaar,
buiten hoor je geen vogel zingen,
een doodse en benauwende stilte hangt over
alles heen en dit zware klemt zich aan mij vast
alsof ik mee moest naar een diepe onderwereld.

There is no speech or language
Where their voice is not heard.
Their sound is gone out
through all the earth,
and their words to the end of the world.

(Psalm XIX, vs. 3–4)

Toch wordt er niets gezegd, geen woord
gehoord, het is een spraak zonder klank.
Over heel de aarde gaat hun stem,
tot aan het einde van de wereld hun taal.

Psalm 19:3-4, Nieuwe Bijbelvertaling

Their blood have they shed like water,
and there was none who could bury them.

(Psalm LXXIX, vs. 3)

Hun bloed werd als water vergoten
rond Jeruzalem – en niemand die hen begroef.

Psalm 79:3, Nieuwe Bijbelvertaling

The young and the old lie on the ground;
the maids and the young men are fallen.

(Lamentations II, vs. 21)

Op straat liggen de lijken van mannen, jong en oud,
mijn meisjes en mijn jongemannen zijn gevallen.

Klaagliederen 2:21, Nieuwe Bijbelvertaling

14. Anne's meditation

I see the world being slowly
turned into wilderness.
I hear the approaching thunder,
that one day will destroy us too.
And yet, when I look at the sky,
I feel that everything
will change for the better.

(15 July 1944)

Ik zie hoe de wereld langzaam steeds meer in een
woestijn herschapen wordt,
ik hoor steeds harder de aanrollende donder,
die ook ons zal doden,
en toch, als ik naar de hemel kijk,
denk ik, dat dit alles
zich weer ten goede zal wenden.

Whenever you feel lonely or sad,
try going to the loft
on a beautiful day and looking
at the sky.
As long as you can look
fearlessly at the sky,
You'll know you are pure within.

(23 February 1944)

Als je alleen en ongelukkig of verdrietig bent,
probeer dan op de vliering bij zulk mooi weer naar
buiten te kijken. Niet naar de huizen en de daken,
maar naar de hemel.
Zolang je onbevreesd de hemel aan kunt kijken,
zo lang weet je dat je zuiver van binnen bent
en dat je toch weer gelukkig zult worden.

Uitvoerenden

Paul Valk, dirigent

Paul Valk (1969) studeerde orgel, koordirectie en kerkmuziek aan het Conservatorium en aan het Nederlands Instituut voor Kerkmuziek, beide in Utrecht, en behaalde aldaar zijn diploma's. Daarnaast specialiseerde hij zich in piano, zang en orkestdirectie. Zijn orgeldocenten waren o.a. Kees van Houten en Bernard Winsemius en leermeester voor koordirectie was Krijn Koetsveld.
Vanaf 1993 is Paul Valk dirigent van Sine Nomine.

Op dit moment dirigeert Paul Valk naast Sine Nomine nog twee andere koren:
Het Amsterdams Gemengd Koor (grote oratoria in het Amsterdamse Concertgebouw) sinds 1999, met o.a.: meerdere keren Bach's *Matthäus Passion*, *Johannes Passion, Weihnachtsoratorium, Requiems* van Mozart en Verdi, *Messiah* van Händel, *Carmina Burana* van Orff. Verder: *Die Jahreszeiten* en *Schöpfung* van Haydn, en andere prachtige werken van Beethoven, Mendelssohn, Dvořák, Rossini, Britten en Poulenc.
Soli Amersfoort (grote oratoria in het Amersfoortse en elke 2 jaar in het buitenland) sinds 2012, met o.a.: de *Paulus* van Mendelssohn.
Tot voor kort was hij vanaf 1998 dirigent van het koor van de levendige, oecumenische basisgemeente in de Dominicuskerk in Amsterdam .

Incidenteel leidt Paul Valk vocaal ensemble Octagon uit Utrecht, een 8-tot-10-koppig gezelschap. Hij is dan continuospeler en stuurt al spelend het geheel aan. Zo voerden ze de *Musikalische Exequien* (Schütz) en *Membra Jesu Nostri* (Buxtehude) uit in o.a. De Nieuwe Kerk en de Hermitage, beide in Amsterdam.
Vermeldenswaard is nog het dirigeren van een 'scratch' in 2012, 2013 en 2014 in de Pieterskerk in Leiden. Uitgevoerd werd de *Messiah* van Händel met een deelnemerskoor van ruim 900 middelbare scholieren! Al sinds enige jaren dirigeert Paul Valk op vergelijkbare wijze Bachs *Matthäus Passion* in Beverwijk.
Verder begeleidt hij koren, instrumentalisten en vocalisten op orgel en/of piano en geeft hij dirigentencursussen voor de Nederlandse Sint Gregoriusvereniging.

Marjon Strijk, sopraan

De sopraan Marjon Strijk ontdekte haar liefde voor het zingen al op zeer jeugdige leeftijd. Zij ging solozang studeren bij Jeanne Companjen en zette haar studie voort bij Elena Vink. Tevens volgde zij masterclasses bij o.a. Ulrich Eisenlohr en Michael Chance. Marjon Strijk zingt muziek uit de barok, klassieke periode en de romantiek. Ook voert zij hedendaagse muziek uit zoals het *Requiem* van Rutter, *Angel of Light* van Gert Oost (première) en de indringende cyclus van H. Andriessen voor sopraan en orkest: *Miroir de Peine*.
In mei 2014 zong zij de rol van Anne Frank in het koorwerk '*Annelies*' in aanwezigheid van de componist James Witbourn (1963). Ze werkte als solist met onder meer de dirigenten Jos van Veldhoven, Peter Dijkstra en Harry van der Kamp.
Naast haar solo-optredens zingt Marjon Strijk in verscheidene professionele ensembles. Zij is vast verbonden aan het (solisten)ensemble van de Nederlandse Bachvereniging o.l.v. Jos van Veldhoven en als freelancer aan het Nederlands Kamerkoor. Vanaf juni 2008 maakt Marjon deel uit van het vermaarde internationale solistenensemble Quink. In 2005 trad zij op in een muziektheaterproductie van het Holland Festival Oude Muziek met muziek van onder meer Monteverdi. Veel muziek met Marjon Strijk is te beluisteren op diverse cd-opnames.
www.marjonstrijk.nl

Marjon Strijk

Anoek Brokaar, viool

Anoek Brokaar (1986) werd reeds op 12-jarige leeftijd toegelaten tot de speciale vooropleiding voor jong talent aan het Koninklijk Conserva-

Anoek Brokaar

torium te Den Haag, waar ze achtereenvolgens les kreeg van Qui van Woerdekom, Theodora Geraets, Janet Krause en Vera Beths. In 2009 gaf ze haar eindexamenrecital en hiermee sloot ze met succes haar Conservatoriumstudie af. Vervolgens studeerde ze in Namur (België), waar ze haar master afsloot met een 10 met onderscheiding. Anoek won 1e prijzen op het Interprovinciaal Muziekconcours, het concours van de Stichting Jong Muziektalent Nederland, en het Prinses Christina Concours.
Zij volgde masterclasses in zowel solospel als kamermuziek op festivals in Oostenrijk en Zwitserland, en naar aanleiding van een ontmoeting met Marc Danel op het Orlando festival in 2006 nam Anoek op zijn uitnodiging deel aan masterclasses van hem in Antwerpen en in Brussel. Verdere masterclasses volgde zij onder andere bij Anner Bijlsma, Erhard Shulz, Wim Blokland, het Storioni Trio en Philippe Graffin.
Vanaf 2001 nam Anoek deel aan verschillende orkestprojecten, waar ze veel ervaring opdeed als aanvoerder en concertmeester. In het voorjaar van 2010 was zij aanvoerder van het Ricciotti Ensemble, en trad hiermee op op spraakmakende locaties door heel Nederland.
Ook als kamermusicus heeft Anoek een ruime, jarenlange ervaring. Zo gaf zij concerten met haar strijkkwartet, maar speelde ook in kleinere bezetting. In 2004 werd een recital van haar uitgezonden op Radio 4.
Sinds 2010 is Anoek ook actief als workshopleider en geeft zij muzikale workshops als docent op het Mozarthof (speciaal onderwijs) in Hilversum en door heel Nederland voor kinderen met autisme voor de stichting Papageno.

Anoek bespeelt een viool uit 2009, speciaal voor haar gebouwd door Andranik Gaybaryan.

Anastasia Feruleva, cello

Anastasia Feruleva (1992) studeert momenteel aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Larissa Groeneveld. Zij begon op vijfjarige leeftijd met haar muzikale opleiding in haar geboorteland Rusland. Tatyana Demsheva was haar eerste docente. Later studeerde Anastasia aan het prestigieuze conservatorium in Sint Petersburg waar zij onderdeel uitmaakte van de Jong Talent afdeling en lessen volgde bij Vadim Messerman. Tevens volgde Anastasia lessen en masterclasses van o.a. Godfried Hoogeveen, Harro Ruijsenaars, Nicholas Jones, Stefan Metz, Eberhard Feltz, Richard Young, en Raphael Wallfish.
Anastasia ontving meerdere prijzen

tijdens zowel regionale als internationale concoursen en werd o.a. laureaat van 'The International String Competition' in Sint Petersburg en maakte deel uit van internationale festivals in Noorwegen en Duitsland. Recentelijk won zij de eerste prijs tijdens het Internationale Celloconcours in Hilversum en was aanvoerster van de celli tijdens de winter '13 van het NJO.
Anastasia treedt op in o.a. Rusland, Noorwegen, Finland, Duitsland, Italië en Nederland en trad op als soliste met celloconcerten van o.a. Dvorak, Lalo en Vivaldi.
De cello waar Anastasia op speelt is gebouwd door Rombouts en is haar in bruikleen gegeven.

Ryanne Hofman, klarinet

Ryanne Hofman begon haar klarinetstudie aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, waar ze met een 9 afstudeerde bij Ab Vos. Ook studeerde ze daar basklarinet bij docenten Tom Sieuwerts en David Kweksilber.
In juni 2010 rondde Ryanne vervolgens haar masteropleiding klarinet cum laude af aan het Conservatorium van Amsterdam, waar ze studeerde bij Hans Colbers. Ook studeerde zij daar hoofdvak basklarinet bij Erik van Deuren.
Ryanne is actief in de kamermuziek, hedendaagse muziek en als freelance klarinettiste bij verschillende orkesten en ensembles, waaronder ASKO|Schönberg, het Residentie Orkest, het Koninklijk Concertgebouworkest, Georgian Sinfonietta, Orpheus Sinfonia (Londen) en het Tbilisi State Orchestra. Ze nam deel aan internationale masterclasses met Martin Fröst, Dimitri Ashkenazy, Anthony Pay, Eric Hoeprich en Joan-Enric Lluna.
Sinds de oprichting in 2008 is Ryanne basklarinettiste van het New European Ensemble, een ensemble van jonge topmusici uit heel Europa dat zich met name richt op hedendaagse muziek en de meesterwerken uit de 20e eeuw. Het ensemble treedt regelmatig op in de belangrijkste Nederlandse concertzalen en maakte onlangs zijn debuut in Groot-Brittannië en Zweden. Daarnaast is Ryanne sinds 2011 als klarinettiste verbonden aan een energiek ensemble samengesteld uit acht blazers, contrabas en slagwerk: het J.O.N.G.ensemble. Tevens is zij klarinettiste bij het Orkest van de Koninklijke Luchtmacht vanaf 2013.
Als soliste voerde Ryanne Hofman onder meer de klarinetconcerten van W.A. Mozart, Louis Spohr en

Max Bruch (dubbelconcert met altviool) uit en was zij te gast bij muziekfestivals in Nederland, Duitsland, Groot-Brittannië, Roemenië, Zweden en Georgië. Met kamermuziekensembles trad zij op in onder meer Wit-Rusland. Komend seizoen zal zij daarin te horen zijn in Nederland en Italië.

Frank Oppedijk, piano

Frank Oppedijk (1985) studeerde klassiek piano aan het Koninklijk Conservatorium bij Ellen Corver en Naum Grubert. Op 9-jarige leeftijd al trad hij voor het eerst op als solist met orkest. In de jaren die volgden, won hij prijzen op verschillende concoursen.
Frank is regelmatig in concert te beluisteren in binnen- en buitenland met het Artonis Pianotrio en met anderen, zoals wereldkampioen kunstfluiten Geert Chatrou en tapdanser Peter Kuit. Frank Oppedijk trad op in onder meer Vredenburg, De Oosterpoort, De Doelen en Het Concertgebouw en hij speelde meerdere malen voor Radio 4 en de NPS.
Frank Oppedijk is oprichter en artistiek-zakelijk leider van Concertserie Verrassend Klassiek in Amersfoort. Daar organiseerde hij afgelopen jaren zo'n 25 verrassende klassieke concerten, onder andere cross-overs tussen klassieke muziek en zandkunst, geurkunst, circuskunst en kookkunst.
In 2013 won hij het Nationaal Beiaard Dictee. Bovendien is hij prijswinnend én autodidact componist. Aan het conservatorium sloot hij zijn eindexamen methodiek af met onderscheiding.
www.verrassendklassiek.nl | www.artonistrio.nl

Frank Oppedijk

Kamerkoor Sine Nomine

De zangers van Sine Nomine nemen zuiver en alleen hun stem mee en met elkaar vormen ze de bijzondere koorklank die dit kamerkoor nu al bijna 40 jaar kenmerkt. De laatste 20 jaar onder de inspirerende leiding van Paul Valk.
Niet alleen verrast de koorklank keer op keer, ook de gedurfde programmering is karakteristiek voor Sine Nomine.
Het koor zingt muziek uit alle tijden, verstild, uitbundig, a capella of met instrumentale begeleiding en het gaat geen enkele uitdaging uit de weg.
Dat bleek ook weer in mei 2014. Paul Valk is inmiddels 20 jaar dirigent en zijn ultieme wens wordt vervuld: de uitvoering van de *Mariavespers* van Claudio Monteverdi voor koor, solisten en

barokorkest. De concerten in de Grote Kerk in De Rijp en tijdens het Festival Hoorn Oude Muziek Nu waren zo goed als uitverkocht. Bij het laatst gegeven concert in oktober 2014 kwamen er meer mensen dan ooit tevoren luisteren naar de ontroerende a-capellamuziek van het programma 'Troost & Verstilling'. Wilt u meer weten over de voorgaande concerten? Kijk op www.sinenomine-alkmaar.nl.

Kamerkoor Sine Nomine bestaat uit:

Sopranen
Christine Dragt, Anna Jonker, Žanna Naìdíonova, Marga van der Pol, Janneke Schuppert, Maaike Sillmann, Simone Sohier, Iris Wimmers

Alten
Loes Aartsen, Edmée Boerrigter, Titia Boerrigter, Carin Boonstoppel, Christa Bos, Wilma Bos, Roosmarie van Dijk, Cornelia Wiemers

Tenoren
Erik Beemster, Jan Berghuis, Fred Jonkhart, Huub Relouw, Hans Spaans, Paul Woudstra

Bassen
Richard den Bak, Herman van der Mark, Wilbert Sentenie, Herman van der Steenstraten, Wessel Slöetjes, Wim Timmer

Dirigent
Paul Valk.

Volgend concert

Op de zondagmiddagen 22 november (Christoforuskerk, Schagen) en 29 november (Grote Kerk, De Rijp). Op het programma staan de Vespers van Rachmaninov, opus 37 en muziek van Litouwse, Oekraïense en Nederlandse componisten.

Wilt u altijd op de hoogte blijven?

U kunt u op onze website www.sinenominealkmaar.nl aanmelden voor gratis toezending van ons Concertnieuws.
Enkele keren per jaar krijgt u dan informatie over onze optredens in uw mailbox.

aan- en afmelding Concertnieuws

Draagt u ons koor een warm hart toe?

U kunt ons financieel extra steunen door donateur te worden.
Vanaf € 25 per jaar bent u reeds donateur en u geniet dan extra voordelen. Kijk op onze website www.sinenominealkmaar.nl voor meer informatie en aanmelding als donateur.

Wilt u adverteren in onze programmaboekjes?

Vanaf slechts € 35 is het al mogelijk te adverteren in ons programmaboekje.
Kijk op de website www.sinenominalkaar.nl of vraag ons naar alle mogelijkheden: info@sinenominealkmaar.nl

Wij zien u graag weer terug bij een van onze concerten!

RICH plus management + graphic design

Nu toch eindelijk die eigen

website?

Bezoek mijn website en neem contact op voor

een vrijblijvend kennismakingsgesprek.

www.RICHplus.nl

Noordeinde 3 + 1834 AE Sint Pancras
T 072-5020 710 + **E** info@RICHplus.nl

Express-Zo

Kalverdijk 2a
1747 GL Tuitjenhorn

Telefoon: 0226-39 53 56
B.g.g. mobiel: 06-33 95 46 09
E-mail: cafeexpresszo@gmail.com

Voor openingstijden zie website:

www.expresszo.com

Frieseweg 109 1823 CC Alkmaar 072-5660166 info@queeste.nl www.queeste.nl

HOUT VAN NOUD

Louvre- en paneelluiken

De luiken worden door een vakman handmatig op maat gemaakt naar uw wens.

Vraag uw offerte vrijblijvend aan via **info@houtvannoud.nl**
www.houtvannoud.nl

Marga van der Pol

blokfluitist / scandinavist

Blokfluitles / ensembles
Deense les, vertalen D-NL
Scandinavische letterkunde

De Zeelt 7
1747 ET Tuitjenhorn

06 - 36 11 46 44
margavanderpol@msn.com

SAM SAM

KAPSALON
DORPSSTRAAT 194
1749 AK WARMENHUIZEN
0226-394847

Reformhuis Tuitjenhorn

0226-754567
Dorpsstraat 12 1747HD Tuitjenhorn
Info@ReformhuisTuitjenhorn.nl

www.reformhuistuitjenhorn.nl

Winkelen bij de Leidsestraat Apotheek loont!

Leidsestraat Apotheek
Pharmacie - Drugstore - Farmacia

De apotheek met het gemak van een winkel.

ORTHOVISIE

juiste kijk op gezondheid

Wilma Bos
orthomoleculair arts

Oude Kanaaldijk 7
1825 AT Alkmaar

072-531 79 90

orthovisie@kpnmail.nl
www.orthovisie.nl

Walter Optiek

Dorpsstraat 142
1749 AJ Warmenhuizen
Telefoon 0226-399 039

RICH plus
management + graphic design

Wat kan ik nou verbeteren aan uw

manuals?

Bezoek mijn website en neem contact op voor

een vrijblijvend kennismakingsgesprek.

www.RICHplus.nl

Noordeinde 3 + 1834 AE Sint Pancras
T 072-5020 710 + **E** info@RICHplus.nl

Altijd wel een vestiging in de buurt

rollebol kindercentra

Rollebol kindercentra biedt:

opvang op maat!

Rollebol is een professionele kinderopvangorganisatie voor ouders die veel waarde hechten aan kwaliteit, service en flexibiliteit. Onze dienstverlening is optimaal mogelijk afgestemd op uw eisen en wensen.
Rollebol kindercentra heeft kwaliteit hoog in het vaandel staan en is HKZ/ISO 9001-2009 gecertificeerd.

Bij ons kunt u niet alleen kiezen voor reguliere kinderopvang, maar ook in te roosteren dagdelen en flexibele opvang op basis van uren. Op diverse locaties in Alkmaar bieden we Opvang voor 0-4 jarigen, en voor kinderen vanaf 4 jaar is er BSO (buitenschoolse opvang) en TSO (tussenschoolse opvang). Alle vestigingen van Rollebol kindercentra zijn geopend van 07.00 uur tot 19.00 uur.

Meer informatie:

opvang op maat
HKZ / ISO 9001 gecertificeerd

ISO 9001 HKZ

Centrale administratie: Kennemerstraatweg 13 - 1814 GA Alkmaar - e: info@rollebol.nl - t: 072 566 90 28

rollebol kindercentra **www.rollebol.nl**

www.sinenominealkmaar.nl

Colofon

Omslagfoto: Anne Frank, beschikbaar gesteld door ANNE FRANK FONDS, Basel

Redactie:
Marga van der Pol

Grafische vormgeving:
Richard den Bak (www.RICHplus.nl)